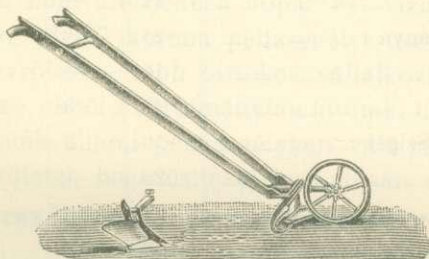

KÜLÖNFÉLÉK.

Egykerekű kézi kapáló és töltögető eke. „Stadel Károly örökösei“ győri gépgyárának tulajdonosa a múlt évben arra kért fel, hogy az általa előállított kézi kapáló-eke használhatósága tekintetében, az itteni 14. kat. holdas állami csemetekertekben kísérleteket tegyenek s arról véleményemet nyilvánítsam.

Az eke (alakját a 9-ik kép mutatja) két kormányrudja fából, a többi része öntött vasból készült, melyre csavarokkal két tetszés szerinti távolságra szabályozható, a talaj porhanyítását és gyomok irtását eszközölő aczél-ekevas, vagy a csemeték esetleges feltöltögetésére alkalmas „töltögető-fej“ alkalmazható.

Ezen eke felszerelve csupán 8 kg-ot nyom, s olyan szerencsésen van szerkesztve, hogy használatközben annak súlypontja a kerékre esik, s azt egy munkás az elképzelhető legnagyobb könnyűséggel, kisebb vagy nagyobb mélységben, tolhatja előre.

9. kép.

Az egy évi használat alatt szerzett tapasztalatokból bizvást konstatalhatom, hogy ezen kézi-eke munkaképesség, könnyű és biztos kezelés tekintetében, az addig ismert hasonló készüléket jóval felülmulja, jó, gyors és szép munkát végez, maga után barázdát nem hagy és a csemetesorokat földdel nem borítja el; a nagyobb gyomokat az ekevas átvágja s így azok az eke előtt nem torlódhatnak össze, s ha a munkás annak használatánál némi gyakoroltságot szerzett, a csemetesorokban károsítás ugyszólván elő nem fordulhat, végre, hogy ezen eke használatánál kézzel való gyomlálás vagy porhanyítás csupán csak a csemetesorokban szükséges.

Ezen készülék olesóság tekintetében is figyelmet érdemel, mert annak ára Győrött csavarkulescsal együtt csak 16, töltögető fejjel pedig 20 K.-t tesz ki.

Mindezeknél fogva ezen úgy az erdő-, mint egyéb gazdaságnál kiváló sikerrel és előnnyel alkalmazható honi gyártmányu eszközt a közönség méltatásába ajánlom.

Hangay Géza, m. kir. erdőtanácsos.

Az 1900. évi erdőőri szakvizsgák eredménye. A múlt évben 15 helyen megtartott erdőőri szakvizsgák eredményét a következő kimutatás tünteti föl:

Folyó szám	A vizsga helye	Megvizsgáltatott az 1900. évben	Kitünően	Jól	Kielégítően	Nem
			képesítettett			
1	Budapest	23	3	8	9	3
2	Pozsony	27	—	10	14	3
8	Besztercebánya	27	3	6	14	4
4	Miskolcz	15	—	4	6	5
5	Kassa	42	3	11	26	2
6	Máramaros-Sziget	19	3	7	9	—
7	Debreczen	25	—	5	20	—
8	Kolozsvár	27	2	6	16	3
9	Székely-Udvarhely	13	3	3	4	3
10	Brassó	15	—	6	4	5
11	Nagy-Szeben	29	—	7	18	4
12	Temesvár	48	13	6	19	10
13	Zombor	9	1	1	5	2
14	Pécs	29	1	8	15	5
15	Szombathely	37	5	12	16	4
Összesen		385	37	100	195	53

A vizsgázók száma e kimutatás adatai szerint a múlt évben s illetve az 1896. év óta vizsgát tett egyének számához képest emelkedett. A vizsgaeredmény kedvezőbb a tavalyinál s körülbelül megfelel az erdőtvény életbeléptetése óta lefolyt 21 év átlagának. 1880. óta összesen 7785 egyén tett erdőőri szakvizsgát,

kik közül 6537 nyert képesítést. A vizsgázók száma legnagyobb volt az 1890-től 1893-ig terjedő években (átlag 450), azóta apadt.

Végül kiemelendőnek találjuk, azt a körülményt, hogy a vizsgázók közül az erdőéri szakiskolát végzett növendékek tájékozottságukkal és gyakorlati ismereteikkel általában örvendetes módon válnak ki a többi vizsgázók közül. *Cserny Gy.*

A kopár, futóhomokos és vizmosásos területeken önként teljesített erdősitések állami segélyezése. A m. kir. földmivelésügyi minister ez évben is, úgy mint az előbbi években, ama szorultabb anyagi helyzetben levő birtokosokat, kik a közgazdasági érdekből befásítandó kopár, futóhomok és vizmosásos területeken az 1900. év folyamán önként — tehát az erdősitésnek az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. szakasza alapján való elrendelése előtt — és sikerrel erdősitettek: állami pénzsegélyben részesítette s illetve a teljesített erdősitések közgazdasági értékéhez és fontosságához, valamint a tényleg felmerült költségek nagyságához képest 723 birtokos között 3,539 kat. hold kiterjedésű kopár és vizmosás területnek beerdősítése után 48,877 korona pénzsegélyt osztott ki.

Mint hogy évről-évre több birtokos vállalkozik hasonló erdősitések teljesítésére, ebből a körülményből kitűnik, hogy a szegényebb sorsu birtokosoknak állami pénzsegélyben való részesítése a kopár s vizmosásos területek beerdősítését hathatósan előmozdítja.

Magyarország vizierőinek felvételével foglalkozik már 1897. óta a földmivelésügyi ministerium kebelében létező Országos Vízépítési Igazgatóság vízrajzi osztálya. E felvételek czélja az ipari czélokra hasznosítható vizierőket megállapítani, hogy új ipartelepek létesítésénél a hegyvidéki folyókban és patakokban rejlő erőforrás ismeretes legyen.

Az erdőgazdaságot e felvételek közelről érdeklik. Még sok helyen usztatjuk a fatermést, ez pedig annál bajosabb lesz, s annál inkább ütközik majd más érdekekbe, minél több iparvállalat meríti a hajtóerőt hegyvidéki vizeinkből. S még sincs mit tartanunk az ipar terjeszkedésétől hegyi vizeink mentén! Az usztatás akadályozása legfeljebb átmenetileg okozhat gazdasági zavarokat, addig t. i., a meddig az ipartelepek gátat vetnek ugyan nekie, de a fakelendőségre még nem gyakorolnak oly kedvező hatást, mely az usztatás nyújtotta olesó, de sok tekintetben hátrányos szállítási módot

könnyen nélkülözhetővé teszi. Az ipar további fejlődésével azonban minden bizonynyal oly mértékben fog emelkedni a fakereslet, hogy az erdőgazdaság szívesen lemond az usztatásról, sőt a fatermés értéke oly mértékben növekedhetik, hogy az erdőbirtokos nem is hajlandó többé fatermését a vízi szállítás esélyeinek és a minőségre és mennyiségre káros befolyásának kitenni.

Tüzálló fa. Ujabb időben műszaki lapok ismételten adnak hirt oly eljárásokról, a melyekkel a fa tűzállóvá tehető. A módszer maga vagy legalább is egyik lényeges tényezője többnyire a feltaláló titkát képezi. *Ferrel* Philadelphiában gyárat állított fel tűzálló fa készítésére. Eljárása abból áll, hogy a fa valamely folyadékkal telítettik állandó erős nyomás alatt. Az ily módon telített fából egy darabkát 12 órán át tartottak egy gőzkazán tűzfészkében és csak a felszínen szenesedett meg.

Ugyancsak az impregnáláson alapszik a charlottenburgi Hülsner és társa czég eljárása; a használt vegyi szerek itt is titkosak. A tűzpróba megejtésére két egyenlő kis épületet emeltek, az egyiket közönséges, a másikat tűzálló faanyagból. A házakban petroleummal megöntözött máglyát gyujtottak. Az eredmény az volt, hogy 20 percz alatt a közönséges fából épült ház teljesen hamuvá égett, míg a másikon más változás nem történt, minthogy a lángok által ért falak egy milliméter mélységig elszenesedtek. A tűzálló faháznak egyik ily fával elrekesztett helyiségében a szomszéd helyiségben végzett kísérlet alatt többen tartózkodtak. A hőmérsék a máglya elégése után csak 26° C-t mutatott. Ugyane kísérletnél a máglya közepébe helyeztek egy tűzálló fából készült szekrényt, a mely szintén csak egy *mm*-ig szenesedett meg. A beléje zárt maximalhőmérő 27° C-ig emelkedett.

A fa illetően telítése azonban drága, s köbméterenkint a fa minősége szerint 60—90 koronába kerül. Lépcsőknél, ajtóknál, mennyezeteknél, a színház és hajóépítés terén némi elterjedésre mégis számíthat. Hallomás szerint a leégett párisi Theatre française újraépítésénél is tűzálló fát használtak, a melyet valamely francia találmány szerint ruháztak fel evvel a jeles tulajdonsággal.

Uj könyvészeti munka. A magy. könyvkereskedőkegyesülete még a mult év tavaszán elhatározta, hogy kiadja a kiadásában már korábban megjelent 1860—1875. és 1876—1885. „Magyar

könyvészet“ folytatásaként az 1886—1900. években megjelent magyar könyvek kimutatását és a munka szerkesztésével Petrik Géza bízta meg, akinek régebbi könyvészeti művei már évek óta közkezen forognak. Petrik most fölkéri az összes magyar írókat, különösen pedig azokat, akik munkáikat saját költségükön adták ki, hogy sziveskedjenek vele (Budapest, II., Zárda-utca 59.) az 1886—1900. években megjelent műveiknek pontos czimét — jelezve a terjedelmet (oldalszám), évszámot, megjelenési helyet és nyomdát, valamint a könyv bolti árát — az ügy fontossága érdekében mentől előbb közölni, hogy így az esetleges hiányokat még pótolhassa. A munka még ez év folyamán sajtó alá kerül.

Kérelem. Erdőségeinkre, hegyeinkre, forrásainkra, patakokra, sziklákra, egyes növényekre, gyógyfüvekre vonatkozó mondákat, babonákat, babonás hiedelmeket, apró történeteket, a melyek népünk ajkán utódról-utódra szállanak, összegyűjteni óhajtván, tisztelettel kérem a t. erdész urakat, sziveskedjenek munkatársképen adataik közlésével erre vonatkozó művem megírásához hozzájárulni. A közléseket kérem nevemre: *Barcza Imre* Budapesten, Dorottya-utca 5. sz. küldeni.

Halálozások. *Benigny Gyula* m. kir. főerdész, az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja (Bogdán-Rahó), továbbá barenthali lovag *Praxa Béla*, cs. és kir. urad. nyug. erdőmester Ráczkevény és *Lux Alajos*, Eszterházy hercegi főerdész (Kismárton) meghaltak. Béke hamvaikra!

Sajtóhiba. Muzsnay Géza m. k. főerdész urnak „A középhegységi erdők felújítás köréből.“ czimű s az E. L. 1900. évi XII. füzetben megjelent cikkében az 1145. oldalon alulról a 14. sorban 25⁰/₀ helyett 45⁰/₀, alulról a 13. sorban pedig 45⁰/₀ helyett 40⁰/₀ olvasandó.